

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

AKAKI TSERETELI STATE UNIVERSITY

ქუთაისური საუბრები - XI

სამეცნიერო კონფერენციის მასალები

ეძღვნება სტამბოლის ქართულ საგანეში პირველი წიგნის
გამოცემიდან 130 წლისთავს

Kutaisı discussions - XI

Scientific conference materials

**Dedicated to the 130th anniversary of the Georgian book printed
in the Istanbul Georgian Cloister**

ქუთაისი
2007

AKAKI TSERETELI DEVLET ÜNİVERSİTESİ
KARTVELOLOGY BİLİMSEL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

Kutaisi diyalogları – XI

Bilimsel Konferanslar Konuları

**İstanbul'daki Gürcü Kilisesinde basılmış olan ilk Gürcü kitabının
130 yılına ithaf edilir**

სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობის გეგმა:

23 ოქტომბერი, სამშაბათი, 2007 წელი
12⁰⁰ – 12³⁰ სთ.

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
საკონფერენციო დარბაზი

სიმპოზიუმის გახსნა:

შესავალი სიტყვა – პროფ. გიორგი ონიანი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის რექტორი

პროფ. ნინო ჩიხლაძე

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული
ფაკულტეტის დეკანი

მისალმებები:

სიმონ ზაზაძე

პოლ ზაზაძე

როლანდ თოფჩიშვილი

23 ოქტომბერი, სამშაბათი, 2007 წელი
12³⁰ – 13⁰⁰ სთ.

ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი

პროგრამის “სტამბოლის ქართული საგანე“

პრეზენტაცია

პროფ. შუშანა ფუტკარაძე

პროფ. ავთანდილ ნიკოლეიშვილი

პროფ. ბუბა კუდავა

პროფ. ტარიელ ფუტკარაძე

13⁰⁰-14⁰⁰

ქართული კულტურის წინაშე სიმონ და პოლ (პავლე) ზაზაძეების დამსახურების აღსანიშნავი ღონისძიებები:

- სიმონ ზაზაძისათვის საპატიო პროფესორის დიპლომის გადაცემა
- პოლ ზაზაძისათვის საპატიო დოქტორის დიპლომის გადაცემა
- **სტამბოლის ქართული საგანის შემსწავლელი ცენტრის** - პავლე და სიმონ ზაზაძეების სახელობის კაბინეტის - გახსნა.

14⁰⁰-15⁰⁰ სადილი

15⁰⁰-19⁰⁰ - I სხდომა

1. **შუშანა ფუტკარაძე** - სტამბოლის ქართული საგანე - თურქეთ-საქართველოს კეთილმეზობლური ურთიერთობის სიმბოლო
2. მიტროპოლიტი **ანანია (ჯაფარიძე)** - ქართველ კათოლიკეებსა და მეფის რუსეთის ხელისუფლებას შორის გამართული დისკუსია XX საუკუნის დასაწყისში
3. **ავთანდილ ნიკოლეიშვილი** - სტამბოლის ქართულ საგანესთან არსებული სტამბა
4. **ტარიელ ფუტკარაძე** - პავლე, სიმონ და პოლ (პავლე) ზაზაძეების როლისათვის სტამბოლის ქართული საგანის დაცვისა და შენარჩუნების საქმეში
5. **ციური ლაფანი** - მადლიერების ბარათები სტამბოლის ქართველთა საგანიდან

6. **ჟუჟუნა ფეიქრიშვილი** - პირველი ქართული ნაბეჭდი წიგნი

7. **ნუნუ მინდაძე** - XVI საუკუნეში თურქეთში დაწერილი ქართული წიგნი - დავით ბაგრატიონის "იადიგარ დაუდი"

8. **ნათელა დანგაძე** - 1918-1921 წლებში საქართველო-თურქეთის ურთიერთობის ისტორიიდან

9. **რუსუდან კაშია** - თურქეთ-საქართველოს სავაჭრო ურთიერთობები XVIII საუკუნის მეორე ნახევარში (სავაჭრო ამხანაგობები)

19.00 - გიორგი კალანდიას ფილმი "ჩვენებურები"

**24 ოქტომბერი, ოთხშაბათი, 2007 წელი
10⁰⁰-14⁰⁰ - II სხდომა:**

1. **მარინე ქაცარავა, მანანა მიქაძე** - იოსებ ოცხელი - ქართველი საზოგადო მოღვაწე
2. **მანანა ტაბიძე** - ქართულ-თურქული ონომასტიკური შესვედრები (ტენდენცია და ნორმა)
3. **მერაბ ბერიძე** - ივანე გვარამაძის (ვინმე მესხის) მოგზაურობა აჭარა-ტაო-კლარჯეთსა და სტამბოლში
4. **როზეტა გუჯუჯიანი, როლანდ თოფჩიშვილი, ნოდარ შოშიტაშვილი** - ეთნოლოგიური ექსპედიცია იმერხევეში
5. **თემურ გვანცელაძე** - აფხაზური დამწერლობის ისტორიიდან
6. **ნაზი ხელაია** - მიკლოშ კიში ტოტფალუში და ქართული შრიფტი

7. **ლმარ გვეტაძე** - გაიოზ რექტორი - მთარგმნელი და ქართული წიგნის გამომცემელი
8. **ნესტან კუტივაძე** - ისრაელში ქართული წიგნის ბეჭდვის ისტორიიდან
8. **გიორგი ქავთარაძე** - ამიერკავკასია თუ სამხრეთ კავკასია (ტერმინთა ანალიზისათვის)?
9. **გიორგი კალანდია** - ლაზი დედოფალი - თუხარანი
10. **მერაბ ნაჭყებია** - ლაზები (ეთნოლინგვისტური ისტორიის საკითხები)
11. **რევაზ შეროზია** - ლაზურის ადგილისა და როლისთვის ქართველურ ლინგვისტურ სივრცეში
12. **ნომადი ბართაია, ტარიელ ფუტყარაძე** - ქართველური ლექსიკის ისტორიიდან - I

14⁰⁰-16⁰⁰ - გამოსამშვიდობებელი სადილი

Conference work plan:

October 23, 2007, Tuesday 12⁰⁰ - 12³⁰

Akaki Tsereteli State University

Opening of the symposium:

Opening speech - Professor **Giorgi Oniani**,
Rector of Akaki Tsereteli State University
Professor **Nino Chikhladze**,
Dean of the Humanitarian Faculty, ATSU

Greetings: **Simon Zazadze**
Paul Zazadze
Roland Topchisvili

October 23, 2007, Tuesday

12³⁰-13⁰⁰

Conference hall of Akaki Tsereteli State University

Presentation of the project "Istanbul Georgian Cloister"
Professor **Shushana Putkaradze**
Professor **Buba Kudava**
Professor **Avtandil Nikoleishvili**
Professor **Tariel Putkaradze**

13⁰⁰-14⁰⁰

Events dedicated to Simon and Paul (Pavle) Zazadzes' deeds and exploits to the Georgian culture:

- Presenting the Diploma of the Honorary Professor to **Simon Zazadze**
- Presenting the Diploma of the Honorary Doctor to **Paul Zazadze**

- Opening of the “Istanbul Georgian Cloister” study Centre and Pavle and Simon Zazadzes’ Room in Akaki Tsereteli State University;

14⁰⁰ -15⁰⁰ - Lunch

15⁰⁰ - 19⁰⁰ - Session I

1. **Shushana Putkaradze** - Istanbul Georgian Cloister as a symbol of the good-neighbourly relations between Turkey and Georgia
2. **Metropolitan Anania** (Japaridze) - The discussion between the authorities of the Russian Government and the Georgian Catholics in the beginning of the 20th century
3. **Avtandil Nikoleishvili** - Istanbul Georgian Cloister printing-house
4. **Tariel Putkaradze** - On the role of Simon and Pavle (Paul) Zazadzes in the protection and preserving of the Istanbul Georgian Cloister
5. **Tsiuri Lapachi** - Letters of gratitude from Istanbul Georgian Cloister
6. **Zhuzhuna Peikrishvili** - The first Georgian book
7. **Nunu Mindadze** - Iadigar Daudi, a Georgian book of medicine of David Bagrationi, written in Turkey 16thc
8. **Natela Dangadze** - From the history of relationships between Georgia and Turkey in 1918- 1921 years
9. **Rusudan Kashia** - Turkish-Georgian trade relationships in the second half of the 18th c. (Trade Guilds)

19:00 - Giorgi Kalandia’s film “Fellow Countrymen”

October, 24 2007, Wednesday
10⁰⁰ - 14⁰⁰ - Session II

1. **Marine Katsarava, Manana Mikadze**- Ioseb Otskheli – a Georgian public man
2. **Manana Tabidze** - Georgian and Turkish onomastics (tendency and norm)
3. **Merab Beridze** - Travelling of Ivane Gvaramidze (a certain Meskhi) in Achara-Tao-Klarjeti and in Istanbul
4. **Rosetta Gujejiani, Ronald Topchishvili, Nodar Shoshitashvili** - Ethnological expedition in Imerkhevi
5. **Temur Gvantseladze** - From the history of Abkhazian script
6. **Nazi Khelaia** - Miklosh Kish Totfalush and the Georgian script
7. **Omar Gvetadze** - Gaioz Rector – Translator and Georgian book publisher
8. **Nestan Kutivadze** - From the history of the Georgian printed books in Israeli
9. **Giorgi Kavtaradze** - *amierkaukasia* or *samkhretkaukasia* (on the analysis of the terms)
10. **Giorgi Kalandia** - Tukharani, the Laz Queen
11. **Merab Nachqebia** -The Laz (ethnolinguistic issues)
12. **Revaz Sherozia** - On the place and role of Laz in the Kartvelian linguistic realm
13. **Nomadi Bartaia, Tariel Putkaradze** - From the history of Kartvelian words - I

14:00-16:00 - Farewell dinner

პროექტი: სტამბოლის ქართული საგანე
(პერსპექტიული გეგმა)

პროექტის ხელმძღვანელი – პროფ. შუშანა ფუტკარაძე

პროექტის ავტორები:

- პროფ. ავთანდილ ნიკოლეიშვილი
- პროფ. ტარიელ ფუტკარაძე
- პროფ. შუშანა ფუტკარაძე

პროექტი „სტამბოლის ქართული საგანე“ განხორციელებდა 2007-2011 წლებში; იგი ითვალისწინებს: პროექტის წარდგენას, კონკრეტული სამეცნიერო თემების დამუშავებას, სამეცნიერო კონფერენციების ჩატარებას, “სტამბოლის ქართული საგანის“ ბაზაზე ქართულ-თურქული კულტურული ურთიერთობების საერთაშორისო ცენტრისა და მძლავრი ქართველოლოგიური კერის ჩამოყალიბებას...

პროექტის ძირითადი სამეცნიერო მიმართულებები:

- სტამბოლის ქართული საგანის ისტორია; სტამბოლის ქართულ საგანეში დაცული ენათმეცნიერული, ისტორიოგრაფიული, ეთნოგრაფიული, ფოლკლორული, მუსიკალური ხასიათის ლიტერატურისა და წყაროთმცოდნეობითი მასალის ანალიზი; მიმართულების სამეცნიერო ხელმძღვანელი პროფ. შუშანა ფუტკარაძე, მენეჯერი პროფ. ტარიელ ფუტკარაძე

- სტამბოლის ქართულ საგანეში დაცული ხელნაწერების შესწავლა; მიმართულების სამეცნიერო ხელმძღვანელი პროფ. ბუბა კუდავა; მენეჯერი - გიორგი კალანდია

- სტამბოლის ქართულ საგანეში დაცული მხატვრული ლიტერატურისა და ემიგრანტული გამოცემების შესწავლა-ანალიზი; მიმართულების სამეცნიერო ხელმძღვანელი და მენეჯერი პროფ. ავთანდილ ნიკოლეიშვილი

- სტამბოლის ქართულ საგანეში დაცული სამედიცინო ლიტერატურის ანალიზი; მიმართულების სამეცნიერო ხელმძღვანელი და მენეჯერი ჯემალ ფუტკარაძე

2007-2011 წლებში დასამუშავებელი კონკრეტული თემები (და სავარაუდო ავტორები) რამდენიმე მიმართულების მიხედვით

1. სტამბოლის ქართული საგანე - თურქი და ქართველი ხალხების კეთილმეზობლური ურთიერთობის სიმბოლო (საგანის დაარსება, განვითარება, ამჟამინდელი მდგომარეობა) - 2007; შუშანა ფუტკარაძე
2. სტამბოლის ქართული საგანის შესწავლის ისტორია – 2007 - 2008; ავთანდილ ნიკოლეიშვილი
3. სტამბოლის ქართულ საგანესთან არსებული სტამბა – 2007; ავთანდილ ნიკოლეიშვილი
4. პეტრე ხარისჭირაშვილი

- 4.1. პეტრე ხარისჭირაშვილი - ბიოგრაფიული ცნობები - 2008; **ციური ლაფაჩი**
- 4.2. პეტრე ხარისჭირაშვილი - სტამბოლის ქართული სავანის დამაარსებელი და წინამძღვარი - 2007-2009; **ავთანდილ ნიკოლეიშვილი**
- 4.3. პეტრე ხარისჭირაშვილის "რიტორიკა" - 2008; **შუშანა ფუტკარაძე**
- 4.4. პეტრე ხარისჭირაშვილი - გრამატიკოსი - 2008; **ტარიელ ფუტკარაძე**
- 4.5. პეტრე ხარისჭირაშვილი - ფილოსოფოსი - 2008;
- 4.6. პეტრე ხარისჭირაშვილი - მთარგმნელი - 2008;
5. სტამბოლის ქართულ სავანეში მოღვაწე სასულიერო პირები (ალფონს ხითარიშვილი, სტეფანე გიორგაძე, ანდრია წინამძღვრიშვილი, ბენედიქტე ვარდიძე, პეტრე ტატალაშვილი...) - 2007-2011; **შორენა ფუტკარაძე, ელზა ფუტკარაძე**
6. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული ცნობები ათონელი ქართველი ბერების მოღვაწეობის შესახებ; 2011; **შუშანა ფუტკარაძე**
7. შალვა ვარდიძე - 2011; **შუშანა ფუტკარაძე**
8. საქართველოს პოლიტიკური ცხოვრება და სტამბოლის ქართული სავანე როგორც ქართველ ემიგრანტთა თავშესაფარი - 2009-2011; **ტარიელ ფუტკარაძე**
9. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული მასალები თურქეთში არსებული სავაჭრო-ეკონომიკური ამხანაგობების შესახებ - 2010-2011; **ნათია დანგაძე, რუსუდან კაშია...**
10. ქართულ ჟურნალ-გაზეთებში გამოქვეყნებული მასალა სტამბოლის ქართული სავანის შესახებ (ქართველ საზოგადო მოღვაწეთა დამოკიდებულება სტამბოლის ქართული სავანისადმი) - 2008; **შუშანა ფუტკარაძე.**

11. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული ენათმეცნიერული ხასიათის ლიტერატურისა (გამოკვლევები, სახელმძღვანელოები, ონომასტიკური მასალა...) და ონომასტიკური მასალის შესწავლა; **მერაბ ბერიძე, მამია ფადავა, ტარიელ ფუტკარაძე, ჟუჟუნა ფეიქრიშვილი, მერაბ ნაჭყებია, მიხეილ ქამადაძე, ვიგა ქამუშაძე...**
12. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული მხატვრული ლიტერატურის ენის მიმოხილვა - 2009-2011; **მარინე ქაცარავა, ია ვაშაკიძე...**
13. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული ლექსიკონების მიმოხილვა - 2008-2011; **მანანა ტაბიძე, მანანა მიქაძე, ნანული ნოღაიდელი, მათა ბარამიძე...**
14. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული საგალობლებისა და სხვა მუსიკალური ნაწარმოებების ანალიზი; **იბერი მელაშვილი, ბაიარ შაჰინი (გუნდარიძე)**
15. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული მასალები "მუსლიმან ქართველთა ლეგიონის" შესახებ - 2009-2010; **ზურაბ ბატიაშვილი...**
16. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული მხატვრული ლიტერატურის მიმოხილვა - 2009-2011; **ავთანდილ ნიკოლეიშვილი, ფაჰრედინ ჩილოღლუ...**
17. ევროპასა და ამერიკაში მცხოვრებ ქართველ ემიგრანტთა მოღვაწეობის ამსახველი მასალები სტამბოლის ქართულ სავანეში - 20011; **ავთანდილ ნიკოლეიშვილი...**
18. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული ქართული ემიგრანტული პრესა - 2010-2011; **ომარ გვეტაძე, ნესტან კუტივაძე, ელზა ფუტკარაძე, თინა შიოშვილი, ნაზი ხელაია, ვიგა ხოფერია, ლუკა დვალიშვილი...**

19. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული ისტორიოგრაფიული და ეთნოლოგიური ლიტერატურის მიმოხილვა – 2008-2011; **როლანდ თოფჩიშვილი, გიული ალასანია, გიორგი ქავთარაძე, ნათია დანგაძე...**

20. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული ხელნაწერების მიმოხილვა – 2008-2011; **ბუბა კუდავა, გიორგი კალანდია...**

21. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული თეოლოგიური ლიტერატურის მიმოხილვა; 2008-2011; **მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე, მეუფე გაბრიელე ბრატანოვი, ჰუსეინ თუნქი-შარაბიძე, ერულ შექერჯი გოგიტიძე, ტარიელ ნაკაიძე, ია ვაშაკიძე, ნუგზარ ბარდაველიძე...**

22. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული ფრანგული, ინგლისური, იტალიური, რუსული, თურქულ-ოსმალური, გერმანული ჟურნალ-გაზეთები სტამბოლის ქართული სავანის, საქართველოსა და ქართული ეკლესიის შესახებ – 2008-2011; **ტარიელ ნაკაიძე, ოთარ ნიკოლეიშვილი, გიგა ქამუშაძე, ია ხაჭაპურიძე...**

23. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული სამედიცინო ლიტერატურის მიმოხილვა – 2008-2011; **ჯემალ ფუტყარაძე, რამაზ სურმანიძე, რამაზ შენგელია, ისმეთ დინდარი-მიქელაძე, ალიკო ბაკურიძე...**

24. ნინოვასთან დაკავშირებული ღონისძიებების ამსახველი სტამბოლის სავანის მასალების მიმოხილვა **შუშანა ფუტყარაძე**

25. ელისაბედ ბეჟანიძე და სტამბოლის ქართულ სავანესთან არსებული ქართულ-ფრანგული სკოლა – 2010; **შუშანა ფუტყარაძე**

26. სტამბოლის ქართულ სავანეში არსებული ქალთა და ვაჟთა სასწავლებელი (სწავლების პირობები და მეთოდები) – 2009-2010; **ლუბა ბიბილეიშვილი**

27. სტამბოლის ქართულ სავანესთან არსებული საქველმოქმედო საზოგადოებებისა და ქართული წითელი

ჯვრის საქმიანობა – 2010; **ჯემალ ფუტყარაძე, რამაზ სურმანიძე, რამაზ შენგელია...**

28. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული მასალები **მიხეილ თამარაშვილის** შესახებ – 2010;

29. სტამბოლის ქართულ სავანეში დაცული მასალები მონთობანის ქართული კულტურის ცენტრის შესახებ – 2010; **მანანა ჯავახიშვილი**

პროექტში მონაწილე სხვა პირები:
ლალი მესხი – ინგლისური ტექსტების მთარგმნელი;
როინ ყავრელიშვილი – თურქული ტექსტების მთარგმნელი.

პროექტით გათვალისწინებული სხვა სამუშაოები 2008-2011 წლებში:

I. სამეცნიერო კონფერენციები:

- პეტრე ხარისჭირაშვილის დაბადებიდან 190 და სტამბოლის ქართული სავანის ბიბლიოთეკის შექმნის 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია – 2008 წლის ზაფხული, ბათუმი; შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ან ხელნაწერთა ეროვნული ფონდი
- საერთაშორისო სიმპოზიუმი „ქუთაისური საუბრები – XII“, 2009 წლის შემოდგომა; სამეცნიერო ფორუმი მიეძღვნება საქართველოში მოციქულთა სწორის – წმინდა ნინოს შემობრძანებას (სიმპოზიუმზე წარმოდგენილი იქნება „სტამბოლის ქართულ სავანეში“ დაცული მასალების ანალიზის პირველი შედეგები)
- მიხეილ თამარაშვილისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია – 2010 წლის ზაფხული, ბათუმი; შოთა რუსთაველის

სახელმწიფო უნივერსიტეტი ან ხელნაწერთა ეროვნული ფონდი

- **სტამბოლის ქართული საგანის დაარსების 150 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ქუთაისური საუბრები – XIII”, 2011 წლის შემოდგომა** (სიმპოზიუმზე წარმოდგენილი იქნება “სტამბოლის ქართულ საგანში” დაცული მასალების ანალიზის ძირითადი შედეგები)

შენიშვნა: ძირითადი თემატიკის გარდა, სამეცნიერო ფორუმებზე წარმოდგენილი იქნება ასევე მოხსენებები ქართველოლოგიის არსებითი პრობლემატიკის შესახებ (მომხსენებლებს მოიწვევს სიმპოზიუმის/კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტი კონკრეტული თემების მიხედვით).

II. სტამბოლის ქართული საგანის ბიბლიოთეკის გახსნა (სტამბოლში)

III. სტამბოლის ქართულ საგანში დაცული ჰიმნების, საგალობლებისა და სხვა მუსიკალური ნაწარმოებების წარდგენა ფართო მსმენელის წინაშე

IV. სტამბოლის ქართულ საგანში დაცული ხელნაწერების გამოფენა (სტამბოლსა და თბილისში)

V. ნაშრომთა პრეზენტაციები...

İstanbul Gürcü Manastırı Projesi (Perspektif Plan)

Proje idaresi -

Prof. Shushana Putkaradze

Proje yöneticileri:

Prof. Avtandil Nikoleișvili

Prof. Tariel Putkaradze

Prof. Şuşana Putkaradze

İstanbul Gürcü Manastırı Projesi 2007-2011 tarihinde gerçekleştirilecektir. Proje amaçları: Projeler hazırlanması, belli bir bilimsel konular hazırlanması, bilimsel konferanslar hazırlanması, İstanbul Gürcü Manastırı Projesi temelinde Gürcü-Türk kültürel ilişkileri uluslararası merkezleri ile sabit bir Kartvel ocağının kurulması...

Projenin Genel Bilimsel Yönleri

- İstanbul Gürcü Manastırının tarihi, İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan dil, tarihsel, etnograf , folklor ve müzik edebiyatlarının analizi. Bilimsel yöneticileri: Prof. Şuşana Putkaradze, Menejer Prof: Tariel Putkaradze
- İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan el yazılarının incelenmesi, Bilimsel yönetici: Prof. Buba Kudava, Menejer – Giorgi Kalandia
- İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan sanat edebiyatı ile Mülteci basınlarının incelenme-analizi, Bilimsel idare Prof. Avtandil Nikoleișvili
- İstanbul Gürcü Manastırında müdafaa edilmiş tıp edebiyatının analizi, bilimsel yönetici ve menejer Cemal Putkaradze.

Beş senelik İş Planı (2007-2011)

1. İstanbul Gürcü Manastırı – Türk ve Gürcü halkların uzun zamanlı iyi komşuluk ilişkilerinin sembolü (manastırın kurulması, gelişmesi, bugünkü durumu) – 2007, **Şuşana Putkaradze**
2. İstanbul Gürcü Manastırının tarihi – 2007 -2008, **Avtandil Nikoleişvili**
3. İstanbul Gürcü Manastırına ait basınevi -2007. **Avtandil Nikoleişvili**
4. **Petre kharischiraşvili**
  - 4.1. Petre kharischiraşvili – Kişisel verimler -2008, **Tsiuri Lapachi**
  - 4.2. Petre kharischiraşvili - İstanbul Gürcü Manastırının kurucusu ve baş rahibi – 2007-2009, **Avtandil Nikoleişvili**
  - 4.3. Petre kharischiraşvili ritorik – 2008, **Şuşana Putkaradze**
  - 4.4. Petre kharischiraşvili Dil adamı -2008, **Tariel Putkaradze**
  - 4.5. Petre kharischirashvili – Mütercim – 2008
  - 4.6. Petre kharischirashvili – Filozof - 2008
5. İstanbul Gürcü Manastırında faaliyet gören din adamları (Alfons Khitarışvili, Stepane Giorgadze, Andria Tsinamdzhrişvili, Benedikte Vardidze, Petre Tatalaşvili...) – 2007-2011, **Shorena Putkaradze, Elza Putkaradze...**

6. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan Aton Gürcü Papazların faaliyetleri hakkındaki bilgiler, 2010, **Şuşana Putkaradze**
7. Şalva Vardidze – 2011, **Şuşana Putkaradze**
8. Gürcistan'ın siyasi yaşamı ve İstanbul Gürcü Manastırı – Gürcü Mültecilerin sığınak yeri – 2009-2011, **Tariel Putkaradze**
9. Türkiyedeki ticari-ekonomi kardeşlik hakkında İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan bilgiler – 2010-2011, **Natela Dangadze, Rusudan Kaşia...**
10. İstanbul Gürcü Manastırı hakkında Gürcü basındaki mevcut olan bilgiler (İstanbul Gürcü Manastırı hakkında Gürcü faaliyet adamların bakışları) – 2008, **Şuşana Putkaradze**
11. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan dilbilimsel edebiyatlar (araştırmalar, kitaplar, onomastik malzemeleri) ile onomastik malzemelerin incelenmesi, **Merab Beridze, Mamia Pağava, Tariel Putkaradze, Jujuna Peikrişvili, Mikheil Kamadadze, Giga Kamushadze...**
12. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan sanat edebiyatının yorumu **Marine Katsarava, İa vaşakidze...**
13. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan sözlüklerin yorumu -2008-2011, **Manana Tabidze, Manana Mikadze, Nanuli Noğaideli, Maia Baramidze...**
14. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan türküler ile diğer müzik eserlerinin analizi, **İberi Melashvili, Bayar Şahin (Gundaridze)...**

15. Gürcü Müslüman hakkında İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan belgeler -2009-2010, **Zurab Batiashvili**
16. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan Sanat Edebiyatının yorumu – 2009-2011, **Avtandil Nikoleişvili, Fahreddin Çiloğlu...**
17. Avrupa ile Amerika'da yaşayan mülteci Gürcüler'in faaliyetleri hakkındaki İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan belgeler – 2011, **Avtandil Nikoleişvili**
18. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan Gürcü mülteci basını – 2010-2011, **Omar Gvetadze, Nestan Kutivadze, Nazi Khelaia, Gia Khiperia, Luka Dvalişvili, Elza Putkaradze, Tina Shioshvili ...**
19. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan tarihi edebiyatının yorumu – 2008-2011, **Giuli Alasania, Giorgi Kavtaradze, Natela Dangadze...**
20. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan el yazısının yorumu – 2008-2011, **Buba Kudava, Giorgi Kalandadze...**
21. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan ilahi edebiyatının yorumu - 2008-2011, **Mitropolit Anania Caparidze, Hüseyin Tünk-Şarabidze, gabriele Bragantini, Nugzar Bardavelidze, Erul Şekerci-Gogitidze, Tariel Nakaidze, İa Vashakidze...**
22. İstanbul Gürcü Manastırı, Gürcistan ve Gürcü Kilisesi hakkında İstanbul Gürcü Manastırında Fransız, İngiliz, İtalyan, Rus, Osmanlı, Türk, Alman dillerinde mevcut olan dergi ile gazeteler – 2008-2011, **Tariel Nakaidze,**

- Otar Nikoleishvili, Giga Kamushadze, İa Khachapuridze...**
23. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan Tıp edebiyatının yorumu – 2008-2011, **Cemal Putkaradze, Ramaz Surmanidze, Ramaz Shengelia, İsmet Dindar-Mikeladze, Aliko Bakuridze...**
24. Ninooba bayramı ile bağlı tedbirleri yansıtan malzemelerin yorumu, **Şuşana Putkaradze**
25. Elisabed Bejanidze ve İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan Gürcü-Fransız okulu- 2010, **Şuşana Putkaradze**
26. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan Bayanlar ile Erkekler Okulları (Öğrenim şartları ve metodleri) – 2009-2010, **Luba Bibileishvili**
27. İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan hayırsever toplumları ile Gürcü Kırmızı Haçının faaliyetleri – 2010, **Cemal Putkaradze, Ramaz Surmanidze, Ramaz Shengelia...**
28. **Mikheil Tamarashvili** hakkında İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan belgeler – 2010
29. Montoban Gürcü Kültür Merkezi hakkında İstanbul Gürcü Manastırında mevcut olan belgeler – 2010, **Manana Cavakhishvili**

Projeye katılan diğer kişiler:

Dali Meskhi – İngilizce metinlerin mütercimi

Roin Khavrelashvili – Türkçe metinlerin mütercimi

Project - Istanbul Georgian Cloister
(Prospective plans)

2008-2011 yıllarında proje ile yapılacak diğer işler:

1. **Bilimsel konferanslar:**

- **Petre Kharisçiraşvili'nin doğuşundan 190 ve İstanbul Gürcü Manası Kütüphanesinin 100 y. sunulan uluslararası bilimsel konferansı** – yaz, 2008 yılı, Batum, Şota Rustaveli Devlet Üniversitesi veya El yazıları Milli Fakfi
- **Uluslararası Sempozyum „Kutaisi Diyalogları“ – XII, sonbahar, 2009. Bilimsel forum Az. Nino'nin girişine ithaf edilir** (Sempozyumda İstanbul Gürcü Manasında mevcut olan malzemelerin ilk sonuçları sunulacaktır)
- **Mikheil Tamaraşvili'ye sunulan Uluslararası bilimsel konferans** – yaz, 2010, Batum, Şota Rustaveli devlet Üniversitesi veya El Yazıları Milli vakfi
- **İstanbul Gürcü manasının 150 yılına sunulan uluslararası sempozyum „ Kutaisi Diyalogları“ – XIII, sonbahar, 2011** (Sempozyumda İstanbul Gürcü Manasında mevcut olan malzemelerin ilk sonuçları sunulacaktır)
- II. İstanbul Gürcü Manası Kütüphanesinin açılışı (İstanbul)
- III. İstanbul Gürcü Manasında türküler ile diğer müzik eserlerinin dinleyicilere sunulması
- IV. İstanbul Gürcü Manasında mevcut olan el yazılarının sergilenmesi (İstanbul ve Tiflis)
- V. Çalışmaların açılışları

Project supervisor – **Shushana Putkaradze**

Project authors:

Professor **Avtandil Nikoleishvili**

Professor **Tariel Putkaradze**

Professor **Shushana Putkaradze**

Istanbul Georgian Cloister project will be implemented during the years 2007-2011; it anticipates presentation of the project, doing researches on particular topics, holding scientific conferences, establishing Georgian-Turkish culture relations international center and a powerful Istanbul Kartvelologian-Turkish study home on the basis of the project.

Chief scientific directions:

-The history of the Istanbul Georgian Cloister; analysis of the linguistic, ethnographic, historiography, folkloric, musical literature and other materials preserved in the Istanbul Georgian Cloister;

Scientific supervisor of the direction Prof. **Shushana Putkaradze**

Manager Prof. **Tariel Putkaradze**

- Study of the manuscripts preserved in the Istanbul Georgian Cloister;

Scientific supervisor of the direction Prof. **Buba Kudava**;

Manager **Giorgi Kalandia**

-Analysis of the fiction and press preserved in the Istanbul Georgian Cloister; Scientific supervisor and manager of the direction Prof. **Avtandil Nikoleishvili**

- Analysis of medical literature preserved in the Istanbul Georgian Cloister; Scientific supervisor and manager of the direction **Jemal Putkaradze**

Suggested special topics according to the definite directions and authors during the 2007-2011 years

1. Istanbul Georgian Cloister as the symbol of many-century good-neighborly relations of the Turkish and Georgian peoples (establishing the Cloister, its developing, and present conditions)-2007; **Shushana Putkaradze**
2. Istanbul Georgian Cloister study history – 2007-2008; **Avtandil Nikoleishvili**
3. Istanbul Georgian Cloister printing-house – 2007; **Avtandil Nikoleishvili**
4. Petre Kharistchirashvili
  - 4.1. Petre Kharistchirashvili – biography information – 2008; **Tsiuri Lapachi**
  - 4.2. Petre Kharistchirashvili – Istanbul Georgian Cloister founder and leader – 2007; **Avtandil Nikoleishvili**
  - 4.3. Petre Kharistchirashvili’s “Rhetoric” – 2008; **Shushana Putkaradze**
  - 4.4. Petre Kharistchirashvili – Grammarian– 2008; **Tariel Putkaradze**
  - 4.5. Petre Kharistchirashvili – Philosopher – 2008;
  - 4.6. Petre Kharistchirashvili – Translator – 2008; **Tina Shioshvili**

5. Istanbul Georgian Cloister clergy (Alfons Khitarishvili, Stephane Giorgadze, Andria Tsinamdzhirishvili, Benedicte Vardidze, Petre Taliashvili...) – 2007- 2011; **Shorena Putkaradze, Elza Putkaradze**

6. Sources about Georgian monks of Athon Mountain preserved in Istanbul Georgian Cloister; 2011; **Shushana Putkaradze**

7. Shalva Vardanidze – 2011; **Shushana Putkaradze**

8. Georgia’s political life and Istanbul Georgian Cloister as the shelter of the Georgian immigrants –2009-2011; **Tariel Putkaradze**

9. Materials about trade and economic guilds preserved in the Istanbul Georgian Cloister 2009 – 2011; **Natia Dangadze, Rusudan Kashia**

10. Materials published in the Georgian journals and newspapers about the Istanbul Georgian Cloister (attitudes of the Georgian Public men to the Istanbul Georgian Cloister) – 2007; **Shushana Putkaradze**

11. Study of the linguistic materials preserved in the Istanbul Georgian Cloister (researches, textbooks, onomastic materials); **Merab Beridze, Mamia Paghava, Tariel Futkaradze, Jujuna Feiqrishvili, Merab Nackebia, Mikheil Kamadadze, Giga Kamushadze ....**

12. Review of the language of fictions 2009 – 2011; **Marine Katsarava, Ia Vashakidze...**

13. Review of the dictionaries preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2008-2001; **Manana Tabidze, Nanuli Noghaideli, Maia Baramidze**

14. Analysis of the canticles and other musical works preserved in the Istanbul Georgian Cloister; **Iberi Melashvili, Baiar Shahini**

15. “Moslem Georgian legion” materials preserved in the Istanbul Georgian Cloister– 2009-2010; **Zurab Batiashvili**

16. Review of the fictions preserved in the Istanbul Georgian Cloister – 2009- 2011; **Avtandil Nikoleishvili, Fahredin Chiloglu**

17. Materials featuring the activities of the Georgian emigrants in America and Europe in the Istanbul Georgian Cloister –2011; **Avtandil Nikoleishvili**

18. Georgian emigrant press preserved in the Istanbul Georgian Cloister - - 2010- 2011; **Omar Gvetadze, Nestan Kutivadze, Nazi Khelaia, Gia Khoperia, Luka Dvalishvili, Elza Putkaradze, Tina Shioshvili**

19. Review of the historiographic literature preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2008-2011; **Giuli Alasania, Giorgi Kavtaradze, Natia Dangadze**

20. Review of the manuscripts preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2008 2011; **Buba Kudava, Giorgi Kalandadze**

21. Review of the theological literature preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2008-2011; Metropolitan **Anania Japaridze, Husein Tunki-Sharabidze, Metropolitan Gabriel Bragantoni, Nugzar Bardavelidze, Erul Jekerji Gogitidze, Tariel Nakaidze, Ia Vashakidze;**

22. French, English, Italian, Russian, Turkish-Ottoman, and German newspapers and magazines about the Istanbul Georgian Cloister and the Georgian Church preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2008 2011; **Tariel Nakaidze, Otar Nikoleishvili, Giga Kamushadze, Ia Khachapuridze**

23. Review of the medical literature preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2008-2011; **Jemal Putkaradze, Ramaz Surmanidze, Ramaz Shengelia, Ismet Dindari-Mikeladze, Aliko Bakuradze**

24. Review of the materials related to the events of *Ninooba* (Saint Nino’s Day) at the Istanbul Georgian Cloister, **Shushana Putkaradze**

25. Elisabeth Bezhanidze and the Georgian-French school at the Istanbul Georgian Cloister –2010; **Shushana Putkaradze**

26. Co-educational school at the Istanbul Georgian Cloister (conditions and methods of teaching) –2009-2010; **Luba Bibileishvili**

27. Activities of the charity societies at the Istanbul Georgian Cloister and of the Georgian Red Cross –2010; **Jemal Putkaradze, Ramaz Surmanidze, Ramaz Shengelia**

28. Materials about Mikheil Tamarashvili preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2008;

29. Materials about Montobani Georgian culture centre preserved in the Istanbul Georgian Cloister –2010; **Manana Javakhishvili**

Other participants of the project:

Lali Meskhi –translator of English texts;

Roin Qavrelashvili –translator of Turkish texts.

Other works envisioned
by the Project during 2008-2011:

I. Scientific conferences

- International scientific conference dedicated to Petre Kharistchirashvili's 190th anniversary and to the centennial of foundation of the Istanbul Georgian Cloister library–summer 2008; Batumi, Shota Rustaveli State University /or the Manuscript National Centre
- International symposium “Kutaisi Discussions –XII,” autumn – 2009; scientific forum will be dedicated to Saint Nino (equal to apostles) of Cappadocia's coming to Georgia; (the symposium will bring to discussion the results of initial analyses of the materials preserved in the Istanbul Georgian Cloister)
- International scientific conference dedicated to Mikheil Tamarashvili – summer 2010, Batumi; Shota Rustaveli State University
- International symposium “Kutaisi Discussions – XIII” dedicated to the 150th anniversary of establishing the Istanbul Georgian Cloister (the symposium will present to discussion main results of the analyses of the materials preserved in the Istanbul Georgian Cloister)

II. Opening Istanbul Georgian Cloister library (Istanbul)

III. Presentation to wide audience hymns, canticles, and other musical compositions preserved in the Istanbul Georgian Cloister

IV. Exhibition of Georgian manuscripts preserved in the Istanbul Georgian Cloister (in Istanbul and Tbilisi)

V. Presentation of works